

PREDGOVOR UREDNIKA

Ideja o dejavniku vpliva (Impact factor – IF) se je pojavila že leta 1955. Kasneje pa se je dejavnik vpliva uveljavil kot eno od ključnih meril za določanje znanstvene kakovosti revije in hkrati predstavlja enega od ključnih kriterijev pri oceni raziskovalcev. Poenostavljeno: dejavnik vpliva predstavlja število citatov revije, preračunano na število objavljenih člankov v zadnjih dveh letih. Ker gre za matematični izračun, je teoretično mogoče nanj delno vplivati tudi z uredniško politiko. Vsi taki, sicer neetični, poskusi v preteklosti so se izjalovili. Urednik ne sme vplivati na avtorje in jih ne sme spodbujati, da citirajo članke iz urednikove revije. To kontrolira tudi Thomson Reuters, ki dopušča kot etično, maksimalno 20 % samocitatov in s tem omejuje možno vplivanje urednikov na gibanje dejavnika vpliva. Etično sprejemljivo je, če je urednikov vpliv omejen na izbiro kvalitetnih člankov priznanih avtorjev za katere je več možnosti, da bodo po objavi tudi citirani.

Za revije, ki so vrhunske in imajo tudi najvišji dejavnik vpliva je značilno, da objavljajo dela priznanih, uveljavljenih avtorjev in predvsem pregledne članke, kar skupaj lahko največ prispeva k dvigu dejavnika vpliva.

V sredini vsakega leta Thomson Reuters objavlja nove vrednosti dejavnika vpliva za preteklo obdobje, ki ga uredniki pričakujemo z nestrpnostjo. Uredništvo revije *Materials in tehnologije* je v preteklih letih dalo več možnosti mladim, še neveljavljenim avtorjem, kar se je takoj odrazilo na zmanjšani vrednosti dejavnika vpliva.

V zvezi s tem se postavlja več dilem in vprašanj glede prihodnje uredniške politike. Ali je res nujno potrebno, da se dejavnik vpliva stalno povišuje? Ali je smiselno, da se daje možnost objave tudi manj priznanim mladim raziskovalcem, ki se lahko v prihodnje razvijejo v vrhunske znanstvenike? Ali naj uredništvo zaostri pogoje sprejemanja člankov v objavo? Ali je zmanjšanje dejavnika vpliva znak za slabo uredniško politiko?

Večina teh vprašanj nima enostavnega odgovora, zato ostaja dejavnik vpliva trd oreh tako dosedanjih kot tudi bodočih urednikov.

Ob prenehanju opravljanja funkcije glavnega in odgovornega urednika se zahvaljujem vsem avtorjem, uredniškemu odboru in vsem sodelavcem, ki skrbijo za revijo *Materials in tehnologije/Materials and Technology*, ki bo v letu 2017 praznovala častitljivo, že 50. obletnico izhajanja.

Glavni in odgovorni urednik
Dr. Matjaž Torkar

EDITOR'S PREFACE

The idea of impact factor (IF) first appeared in 1955. Since then, IF has established itself as one of the key criteria for determining the ranking of a journal, as well as an indicator of a researcher's scientific quality. The IF is derived from the number of citations of the journal, recalculated to take account of the number of published articles in the past two years. Because of its mathematical basis it can be influenced by editorial politics. However, all such unethical experiments have failed in the past. The editor should not put pressure on the authors, and they should not be encouraged to cite the editor's journal. This is also controlled by Thomson Reuters, which allows up to 20 % of self-citations, and so limits the possible influence of editors. It is, however, ethically acceptable for editors to choose quality papers by well-known authors, which are more likely to be cited after their publication.

It is also typical for the journals with the highest IFs to publish review papers by renowned, established authors, which tend to contribute to a higher IF.

In the middle of every year Thomson Reuters publishes its new values for journal IFs, something editors wait impatiently for. As the editor of *Materials and Technology*, in recent years I gave more chances to young, not-yet-established authors, which was immediately reflected in a lower IF. There are clearly a number of questions that future editors must consider. Is it really necessary for IFs to keep on increasing? Does it make sense to encourage young, less-established researchers who may yet develop into world-class scientists? Should the editor toughen the conditions for the acceptance of articles for publication? Is a lower IF really a sign of poor editorial policy?

Most of these questions have no simple answer, and for this reason the IF remains as a difficult problem for current and future editors.

As I step down from my position as Editor in Chief, I would like to thank all the authors, the Editorial Board and my co-workers, all of whom care about the journal *Materials in tehnologije/Materials and Technology*, which will celebrate its 50th anniversary in 2017.

Editor in Chief
Dr. Matjaž Torkar